

saving All these artist publications + Other Galleries stuffs?": The Emergence of Artist-Run Culture in Halifax kustosa Creightona Barretta i Petera Dykhuisa, a donosi je Rebecca Young.

Jean Dryden i Apollonia Steele u ovom se broju sjećanjem opraštaju od kolegice Jean Tener (1931.–2016.).

Na kraju broja objavljeni su godišnji dobitnici nagrada Udruženja kanadskih arhivista za 2016. godinu. Nagradu W. Kaye Lamb dobio je Raymond Frogner za članak „*Lord, Save Us from the Et Cetera of the Notary*“: *Archival Appraisal, Local Custom, and Colonial Law*, nagradu Hugh A. Taylor Tom Nesmith za članak *Toward the Archival Stage in the History of Knowledge*, a nagrada Gordon Dodds dodijeljena je Allison Mills za njezin rad *Learning to Listen: Archival Sound Recordings and Indigenous Cultural and Intellectual Property*.

Ana Štimac

***Archival Science*. 15 (2015).**

U prvom dijelu 15. izdanja časopisa *Archival Science* objavljena su četiri članka.

U prvom članku, *How cells became records: standardization and infrastructure in tissue culture* („Kako su stanice postale zapisi: standardizacija i infrastruktura u kulturi tkiva“) autorica Amelia Acker prati razvoj kulture tkiva kao tehnologije kroz njezinu standardizaciju. Prikazuje kako ljudske stanice u svojim linijama postaju zapisi. Članak donosi teoriju biozapisa i standardizacije znanstvenog upravljanja zapisima u biotehnologiji.

Victoria L. Lemieux u članku *Visual analytics, cognition and archival arrangement and description: studying archivist's cognitive tasks to leverage visual thinking for sustainable archival future* („Vizualna analitika, spoznaja i arhivsko sređivanje i opis gradiva: proučavanje kognitivnih zadaća arhivista kako bi se u utjecalo na vizualno mišljenje za održivu arhivsku budućnost“) istražuje mogućnosti korištenja vizualne analize za potporu misaonog procesa sređivanja i opisivanja arhivskog gradiva.

Paul Conway u članku *Digital transformations and the archival nature of surrogates* („Digitalne transformacije i arhivska narav surogata“) opisuje kako je važno da arhivska znanost prepoznaje i razumije ulogu digitalnih surogata. Prilikom digitalizacije većih razmjera nastaju izuzetne zbirke digitalnih surogata s potencijalnim dugoročnim kulturnim i istraživačkim vrijednostima. Autor smatra,

kako bi u budućnosti imali pristup zbirkama digitalnih surogata, potrebno ih je prepoznati kao arhivsko gradivo i na odgovarajući način s njima postupati.

U posljednjem članku u ovom broju, *Energy efficiency approaches in archives and library buildings in China* („Pristupi energetske učinkovitosti u arhivskim i knjižničnim zgradama u Kini“) Meifang Zhang i Yushi Wang upoznaju čitatelje s novijim razvojem strategija energetske učinkovitosti u Kini u arhivskoj i bibliotečarskoj struci. Članak opisuje primjenu raznih tehnologija i tehnika za poboljšanje energetske učinkovitosti u arhivima i knjižnicama.

Drugi dio 15. izdanja časopisa *Archival Science* je specijalno izdanje posvećeno zaštiti elektroničkih zapisa u kojem je objavljeno četiri članka.

U prvom članku, *How has your science data grown? Digital curation and the human factor: a critical literature review* („Kako su porasle vaše znanstvene informacije? Zaštita elektroničkih zapisa i ljudski faktor: pregled kritičke literature“) Alex H. Poole daje uvid u načine kako dijeljenje, upotreba i ponovna upotreba znanstvenih podataka omogućava istraživačima i drugim dionicima nove pristupe znanstvenomu istraživanju. Autor se u pregledu literature usredotočio na radove autora iz Sjeverne Amerike i Ujedinjenog Kraljevstva.

U studiji *Destruction/reconstruction: preservation of archaeological and zoological research data* („Destrukcija/rekonstrukcija: očuvanje arheoloških i zooloških istraživačkih podataka“) troje autora, Rebecca D. Frank, Elizabeth Yakel, Ixchel M. Faniel prezentiraju rezultate istraživanja provedenog između 49 arheologa i zoologa. U arheologiji i zoologiji proces prikupljanja podataka uključuje destrukciju podataka te autori istražuju koji faktori utječu na stavove i djelovanja arheologa i zoologa prema prikupljanju i očuvanju podataka prilikom istraživanja.

Guillaume Boutard u članku *Towards mixed methods digital curation: facing specific adaptation in the artistic domain* („Prema zaštiti elektroničkih zapisa mješovitim metodama: suočavanje s posebnom prilagodbom na umjetničkom području“) predlaže zaštitu elektroničkih zapisa temeljenu na mješovitim metodama – epistemološki model istraživanja kako bi se podržala posebna prilagodba modela digitalne prezervacije u odnosu na modele zaštite elektroničkih zapisa.

U posljednjem članku u ovom broju, *Digital curation and quality standards for memory institutions: PREFORMA research project* („Zaštita elektroničkih zapisa i standardi kvalitete institucija memorije: PREFORMA istraživački projekt“) autori Antonella Fresa, Börje Justrell i Claudio Prandoni raspravljaju o rasponu zahtjeva potrebnih za implementaciju standarda kvalitete zaštite elektroničkih zapisa, na što odgovore nastoji donijeti projekt PREFORMA (PREServation FORMAts for culture information/e-archives) kojeg financira Europska komisija. Cilj je projekta istraživanje kritičnih faktora kvalitete implementacije standarda kako bi se uspostavio dugoročno održivi ekosustav upotrebom praktičnih alata.

U trećem dijelu 15. izdanja časopisa *Archival Science* objavljeno je četiri članka.

U prvom članku, *Context-based aggregation of archival data: the role of authority records in the semantic landscape* („Prikupljanje arhivskih podataka na bazi konteksta: uloga podataka o odgovornosti u semantičkom okruženju“) Ricardo Eito-Brun predlaže izradu arhitekture za arhivske informacijske sustave koji bi istraživao veze između obavijesnih pomagala i podataka o odgovornosti i zajedničkom kontekstu ukodiranih u EAC-CPF (Encoded Archival Context for Corporate Bodies, Persons and Families).

Članak Karen F. Gracy *Archival description and linked data: a preliminary study of opportunities and implementation challenges* („Arhivski opis i povezani podatci: preliminarna studija o mogućnostima i izazovima implementacije“) predstavlja rezultate istraživanja o načinu kako arhivi mogu povezati svoje zbirke s povezanim izvorima podataka kroz upotrebu tehnologija semantičkog Weba (Semantic Web), poglavito povezanih podataka (Linked Data).

Richard Gartner u članku *An XML schema for enhancing the semantic interoperability of archival description* („XML shema za povećanje semantičke interoperabilnosti arhivskog opisa“) skicira novu eksperimentalnu shemu koja omogućuje da opisi zbirki budu kodirani na interoperabilniji način. Ona komplementira opisne elemente zapisa razine zbirke sa semantički preciznijim metapodacima. Korištenje tog pristupa moglo bi omogućiti da se brojne prednosti semantičkog Weba koriste u arhivskim opisima.

U posljednjem članku u ovom broju Jinfang Niu u članku *Event based archival information organization* („Arhivska informacijska organizacija bazirana na događajima“) analizira razliku između događaja i funkcije te mogućnost korištenja događaja kao provenijencije za organizaciju i opis arhivskih podataka. Članak daje novi uvid u promišljanje o arhivskoj informacijskoj organizaciji te redizajniranju metapodataka arhivskog opisa.

Četvrti dio 15. izdanja časopisa *Archival Science* specijalno je izdanje posvećeno temi *arhivski aktivizam i arhivirajući aktivist* ispituje veze između suvremene arhivističke prakse i aktivizma u različitim nacionalnim, političkim, društveno-ekonomskim, tehnološkim i arhivskim okvirima. Toj temi posvećeno je pet objavljenih članaka koji nude pet različitih pristupa.

U prvom članku, *Self-determination and archival autonomy: advocating activism* („Samoodređenje i arhivska autonomija: zagovarajući aktivizam“) grupa autora: Joanne Evans, Sue McKemmish, Elizabeth Daniels i Gavan McCarthy predstavljaju analizu studija slučaja o iskustvima o dječjoj skrbi u Australiji i drugim zemljama. Autori zagovaraju tezu da tradicionalne arhivske i spisovodstvene prakse sistematično sprječavaju socijalnu pravdu, omogućavaju kršenje ljudskih prava te produžuju nepravdu i nejednakost. Kako bi se takvo stanje promijenilo,

autori predlažu radikalnu reformu u kojoj bi upravo specijalizirane institucije za očuvanje memorije i arhiva trebale povesti širu društvenu akciju.

Amanda Strauss u članku *Treading the ground of contested memory: archivist and the human rights movement in Chile* („Kročenje tlo osporavane memorije: arhivisti i pokret za ljudska prava u Čileu“) ispituje vezu između socijalne pravde i arhivske prakse te može li socijalna pravda preobraziti arhivsku struku. Članak prikazuje na koji način su angažirani arhivisti i aktivisti za ljudska prava pristupili zaštiti i prikupljanju arhivskog gradiva o kršenju ljudskih prava i zločina počinjenih za vrijeme Pinochetove diktature te omogućavanju dostupnosti javnosti takvom gradivu.

U trećem članku, studiji slučaja *A web-based community-building archives project: a case study of Kids in Birmingham 1963* („Projekt mrežnog arhiva za izgradnju zajednice: studija slučaja Djeca u Birminghamu 1963.“) grupa autora: Sonia Yaco, Ann Jimerson, Laura Anderson i Chanda Temple opisuju razvoj elektroničkog hibridnog arhiva namijenjenog zajednici kao oruđe za daljnje projekte njezine izgradnje, služeći se arhivskim gradivom, usmenom povijesti te učesćem zajednice. Projekti opisani u ovom članku dokumentiraju i istražuju kontinuirane utjecaje rasne diskriminacije, segregacije i borbe za ljudska prava u SAD-u 1960-tih.

Alexandrina Buchanan i Michelle Bastian u članku *Activating the archive: rethinking the role of traditional archives for local projects* („Aktiviranje arhiva: promišljanje o ulozi tradicionalnog arhiva za lokalne projekte“) istražuju kako arhivsko gradivo ima potencijal postati ključni dio aktivizma kroz istraživački projekt o povijesti lokalne gastronomije u Liverpoolu.

U posljednjem članku u ovom broju, *Interference Archive: a free space for social movement culture* („Arhiv smetnji: slobodan prostor za kulturu društvenih pokreta“) autori Alycia Sellie, Jesse Goldstein i Molly Fair, kroz primjer Arhiva smetnji u New Yorku, raspravljaju o aktivističkim arhivima kroz kontekst lokalnih arhiva i prakse arhivskog aktivizma. Arhiv smetnji nezavisni je arhiv koji vode volonteri. Njegova misija je istraživanje veza između kulturne proizvodnje i društvenih pokreta. Autori prikazuju kako Arhiv ima aktivnu ulogu u mrežama društvenih pokreta kojih je dio te na taj način funkcionira kao slobodan, odnosno dijeljen prostor za djelovanje aktivizma.

Siniša Stein